

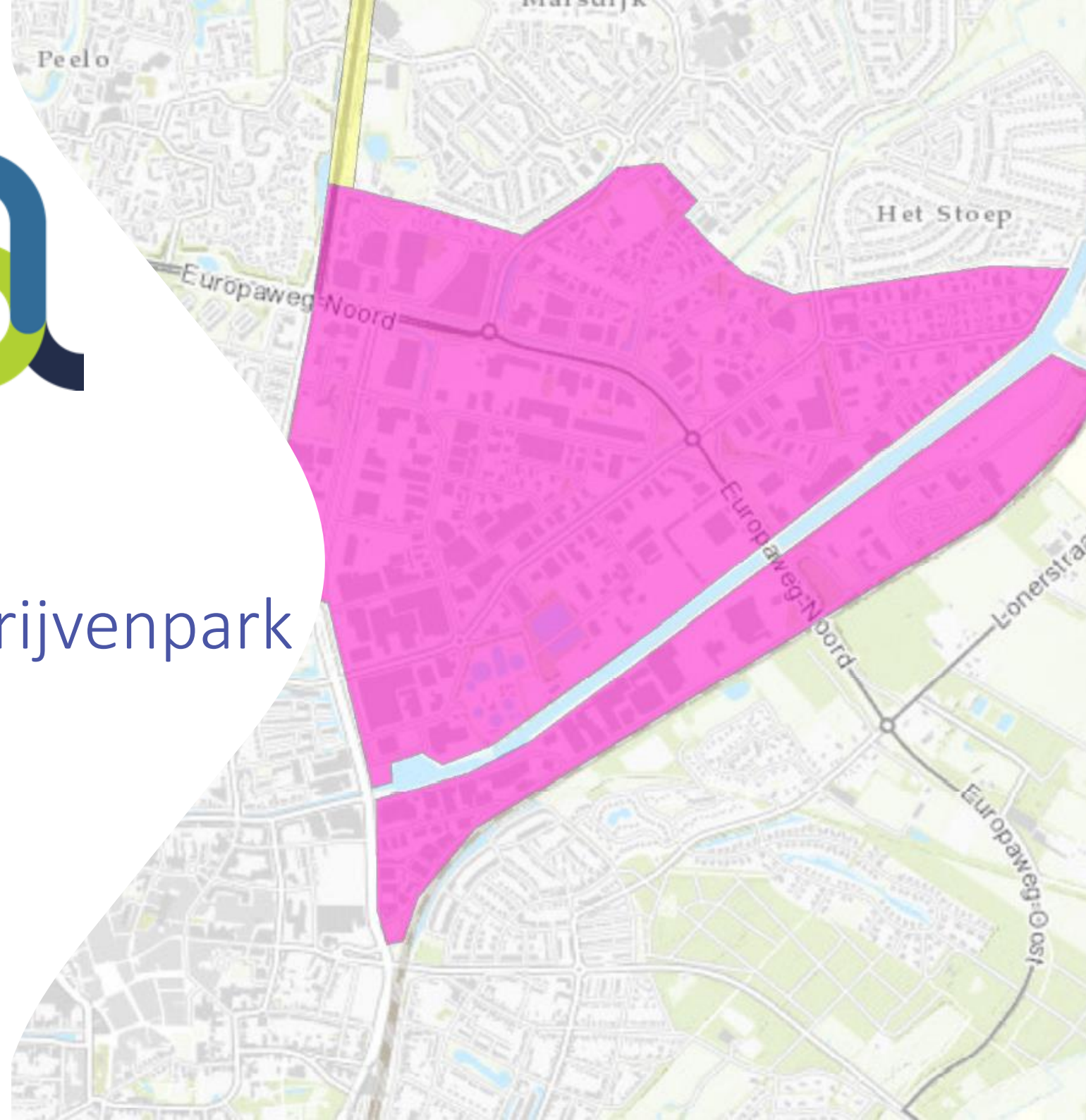

ONDERNEMEND
ASSEN

Masterplan Kring Stadsbedrijvenpark Assen

16 JULI 2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	P.3
Ambitieweb kring Stadsbedrijvenpark	P.4
Visie kring Stadsbedrijvenpark	P.5
Ambitieweb thema's	
- Energie	P.6
- Ruimtelijke kwaliteit	P.8
- Welzijn/leefomgeving	P.9
- Materialen	P.10
- Water & klimaatadaptatie	P.11
- Ruimtegebruik	P.12
- Sociale relevantie	P.13
- Bereikbaarheid	P.14
- Bodem	P.15
- Ecologie	P.16
- Economische zekerheid	P.17
- Vestigingsklimaat	P.18
Activiteiten en projecten SBP	P.20

Dit is een interactief document via de 'knoppen' en verwijzingen kan u door dit document navigeren. Via 'home' komt u altijd weer bij dit overzicht uit.

Doel, aanpak en leeswijzer

Aanleiding

Ondernemend Assen is een ondernemersvereniging en vertegenwoordigt zo'n 450 leden. Binnen Ondernemend Assen bevinden zich drie branches (Zorg, Onderwijs en Overheid/Defensie) en vier kringen. De ondernemers zijn ingedeeld in deze vier kringen op basis van de locatie van het bedrijf. De kringen Stadsbedrijvenpark (SBP), Zuid-West en Noord zijn specifieke locaties in Assen. De kring Ondernemers Niet Gevestigd op Bedrijventerrein (ONB) zijn verspreid over de stad en, zoals de naam suggereert, niet gevestigd op een bedrijventerrein. Voor elke kring spelen er andere onderwerpen en elke kring heeft zijn eigen aandachts- en ontwikkelingspunten. Ondernemend Assen heeft de missie om de belangen van de leden te behartigen en continu bij te dragen aan een beter vestigingsklimaat en het realiseren van projecten met stakeholders waarvan de resultaten direct voor de leden merkbaar zijn. In lijn met deze missie is er voor elke kring een Masterplan opgesteld.

Doel Masterplan

Het doel van de Masterplannen is om de bedrijventerreinen, de daarop gevestigde bedrijven en de ondernemers niet gevestigd op een bedrijventerrein, toekomstbestendig(er) te maken. Dit kan door hen te helpen bij bepalen van de optimale bedrijfsvoering binnen de kaders van veranderende wet- en regelgeving en hun ambities op het vlak van verduurzaming. Samen met de ondernemers zijn er stippen aan de horizon gezet door activiteiten en ideeën om te zetten in projecten die in de komende 5-10 jaar bijdragen aan het behalen van het gestelde doel. Hiermee geeft het Masterplan ook invulling aan een ander belangrijk doel: het vergroten van de ledenbetrokkenheid.

Aangezien er bij elke kring andere zaken aan de orde zijn en/of prioriteit hebben, is er voor elke kring een apart Masterplan opgesteld, samen met de ondernemers van die kring. Op deze manier is en blijft het plan: **Door ondernemers voor ondernemers**. In de jaarplannen van Ondernemend Assen wordt opgenomen welke acties er voor dat jaar aan de beurt zijn.

Proces

Om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie, uitgangspunten en relevante ontwikkelingen, is door middel van een vragenlijst en interviews informatie verzameld bij de ondernemers. De interviews en de vragenlijst vormen samen de basis voor het opstellen van het Masterplan en de daarin verwoorde ambities.

In een digitale werksessie is deze ambitie voorgelegd aan het kernteam. Het kernteam bestaat uit een vertegenwoordiging van kringleden en leden van het bestuur van Ondernemend Assen. In de werksessie is de ambitie voor de kring getoetst en vastgesteld. Op basis daarvan zijn ideeën voor activiteiten en projecten geïnventariseerd.

De input uit de werksessie, interviews en vragenlijst zijn toen verwerkt in een concept-Masterplan. Het ingevulde Ambitieweb uit deze vier concept-Masterplannen is in een webinar gepresenteerd aan de leden van alle kringen en verder aangevuld op basis van hun input. In de laatste werksessie met het kernteam is het concept-Masterplan aangescherpt en vervolgens verwerkt tot een definitieve versie.

Het Ambitieweb

Bij dit project gebruiken we het Ambitieweb, een praktisch hulpmiddel voor het inzichtelijk maken van ambities. Het Ambitieweb is een visuele weergave van duurzaamheidsthema's en de daaraan gekoppelde ambitieniveaus. Het begrip duurzaamheid is uitgesplitst in 12 thema's: Energie, Materialen, Bodem, Water & klimaatadaptatie, Ecologie, Ruimtegebruik, Ruimtelijke kwaliteit, Welzijn/leefomgeving, Sociale relevantie, Economische zekerheid, Vestigingsklimaat en Bereikbaarheid. Het Ambitieweb kent drie ambitieniveaus, te weten: minimaal, bovengemiddeld of maximaal, die gezamenlijk vastgesteld worden op basis van de prioriteit voor het thema of voor een groep ondernemers. Het Ambitieweb is per kring ingevuld en wordt op de volgende pagina toegelicht.

Leeswijzer

Het onderliggende document is het Masterplan voor de kring Stadsbedrijvenpark. Het ingevulde Ambitieweb op pagina 4 geeft de mate weer waarop ondernemers in de kring willen inzetten op de 12 thema's. De visie van de kring is weergegeven en laat zien waar de ondernemers gezamenlijk naartoe willen werken. Daarna zijn de thema's op volgorde van ambitieniveau toegelicht en wordt per thema omschreven welke ambitie er gesteld is. Aanvullend zijn mogelijke acties/activiteiten/plannen per thema omschreven. Tot slot zijn de mogelijke projecten en bijbehorende activiteiten in een tabel weergegeven.

AMBITIEWEB Stadsbedrijvenpark

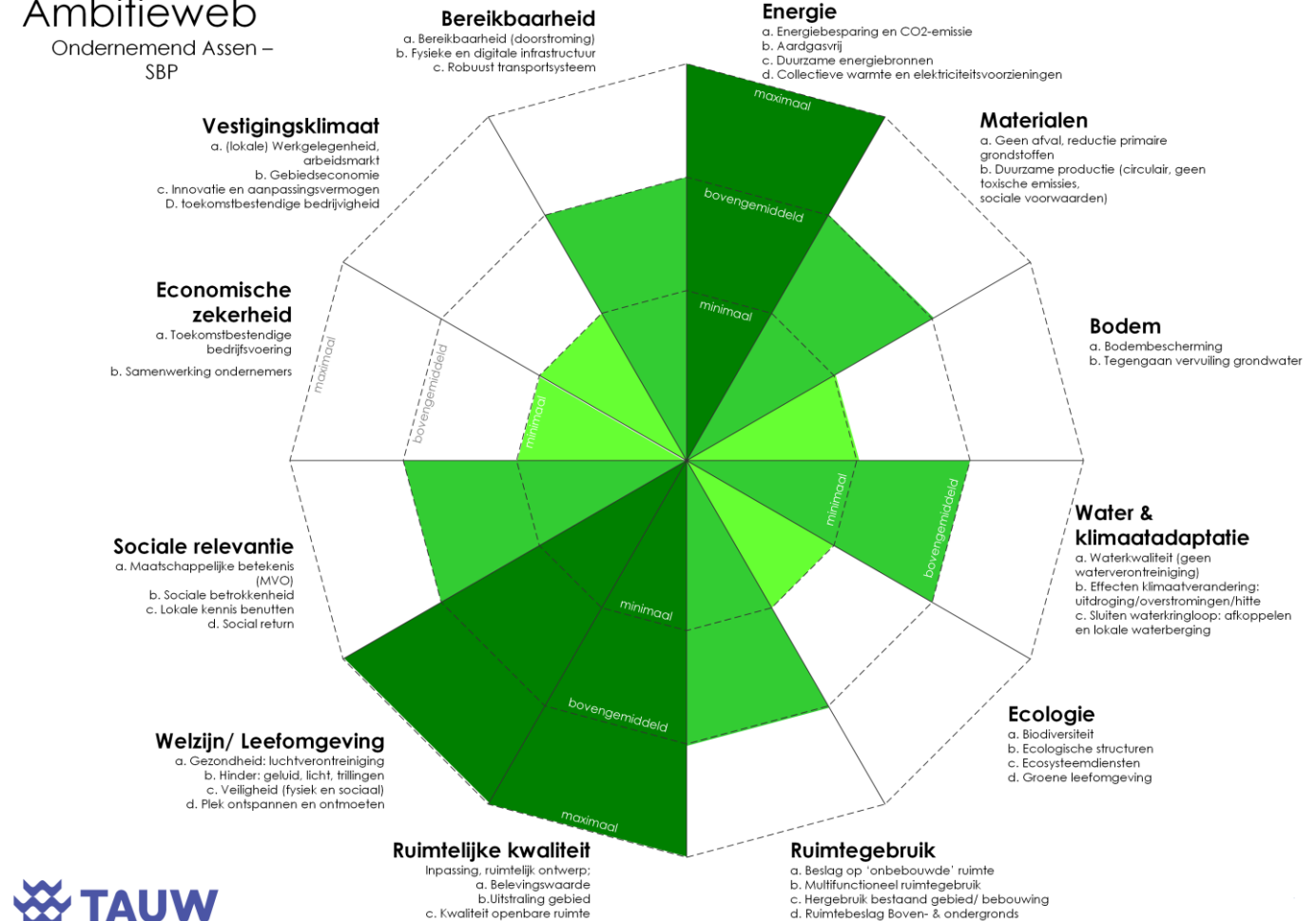
Ambitieweb Stadsbedrijvenpark

Het Ambitieweb is een grafische weergave van de verkregen informatie uit de vragenlijst, interviews en de werksessies. Met behulp van de vragenlijst hebben de leden input geleverd op alle twaalf thema's. In de interviews is de uitkomst getoetst en bijgesteld. Die uitkomst is in een concept-Ambitieweb beschreven en vervolgens besproken in de werksessie. Door de link te leggen met ontwikkelingen en wet- en regelgeving, is in de werksessie de laatste aanscherping aangebracht. Het definitieve Ambitieweb geeft een overzicht van de ambities op de twaalf thema's voor de kring Stadsbedrijvenpark.

Op de drie thema's **Energie**, **Ruimtelijke kwaliteit** en **Welzijn/leefomgeving** is de ambitie maximaal. Een bovengemiddelde ambitie is er voor de thema's **Materialen**, **Water & klimaatadaptatie**, **Ruimtegebruik**, **Sociale relevantie** en **Bereikbaarheid**. Daarnaast zijn er nog vier thema's waarop de ambitie minimaal is omdat dit minder aansluit bij de ondernemers en de kring Stadsbedrijvenpark.

Op de volgende pagina's worden de individuele thema's verder toegelicht. De thema's worden op volgorde van ambitie uitgewerkt waarin trends, ontwikkelingen en kring specifieke wensen en plannen zijn beschreven.

Ambitieweb Ondernemend Assen – SBP

Inleiding visie

De visie komt voort uit de ideeën die zijn geïnventariseerd, de wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen en de ambities die er liggen voor kring Stadsbedrijvenpark. Deze visie wordt verwezenlijkt door middel van de projecten die opgesteld zijn op basis van de ideeën en activiteiten genoemd door de leden van deze kring. Bepaalde ontwikkelingen of regelgeving kunnen invloed hebben op de prioriteren van de projecten, waarbij het van belang is om deze projecten tijdig te agenderen.

Plannen van de thema's

Kring Stadsbedrijvenpark beslaat een groot gebied. Het wordt gekarakteriseerd door een combinatie van werken en wonen. Het bevat het oudste bedrijventerrein van Assen en ligt tegen de binnenstad en een woonwijk (Marsdijk) aan. Hierbij is het belangrijk dat de thema's aansluiten bij het directe belang van ondernemers. Energie is een thema dat hier geschikt voor is, omdat er bijvoorbeeld gezamenlijk inkoop van energie kan plaatsvinden. Of omdat er gezamenlijke inkoop van duurzame energiebronnen (bijvoorbeeld zonnepanelen) te realiseren is.

Ook de andere speerpuntthema's Ruimtelijke kwaliteit en Welzijn/leefomgeving vragen om een gezamenlijke aanpak. Enkele terreinen met achterstallig onderhoud halen de ruimtelijke kwaliteit van het geheel naar beneden. Ook bij leefomgeving (m.n. toegespitst op veiligheid) is samenwerking en samen hetzelfde beeld/plan hebben belangrijk.

De verbinding tussen ondernemers kan gelegd en versterkt worden door middel van informatieve bijeenkomsten en kennissessies gericht op de verschillende thema's. Door ondernemers bij elkaar te brengen rondom die thema's, ontstaat er gesprek en worden gezamenlijke plannen gemaakt. Ondernemend Assen zal daarin, zoals gebruikelijk ondersteunen en faciliteren.

Bij meerdere thema's heeft de kring Stadsbedrijvenpark geen concrete plannen geformuleerd. Als er bij andere kringen goede praktische plannen zijn om iets te verbeteren, staat men er zeker wel voor open.

De ondernemers op het Stadsbedrijvenpark zetten zich in om een plek te bieden waar ondernemers willen werken en wonen. De kring biedt een netwerk waar samenwerking plaatsvindt op de thema's die belangrijk zijn voor het terrein en de ondernemers.

“ Wij willen meer regie op inrichting en onderhoud van het terrein. We willen de kansen die er liggen, benutten om bij te dragen aan de energietransitie. Het is voor ons belangrijk dat er minder wordt gepraat over projecten en er meer projecten worden gedaan. We werken graag samen en maken met elkaar onze omgeving fijn en prettig om te ondernemen! ”

Thema: Energie (maximaal) (1/2)

Door de energievraag te verminderen en meer duurzame energie te gebruiken, neemt de uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂) af. Dat is belangrijk om de mondiale klimaatverandering te beperken. CO₂ komt vooral in de atmosfeer bij de verbranding van fossiele brandstoffen voor energieopwekking. Als we bij ruimtelijke ontwikkelingen kansen voor energiebesparing en het opwekken van duurzame energie benutten, dragen we bij aan de energietransitie en een duurzame leefomgeving.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland werkt aan duurzame, betrouwbare en beschikbare energie die voor iedereen betaalbaar is. In 2020 is 14% van alle gebruikte energie in Nederland afkomstig uit duurzame bronnen. De Rijksoverheid wil dat dit in 2030 minimaal 27% is. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam zijn. De CO₂-uitstoot is dan met 95% verminderd. Vanuit de overheid wordt geld vrijgemaakt voor duurzame energieproductie. De SDE ++2021 subsidie voor hernieuwbare energie is tussen 21 september en 14 oktober 2021 aan te vragen.

Gemeente Assen sluit aan bij deze landelijke doelstellingen en wil in 2050 CO₂-neutraal zijn. Daarnaast stelt het landelijke beleid dat per 1 januari 2023 elk kantoor groter dan 100 m² minimaal energielabel C moet hebben. Als panden niet aan deze eisen voldoen mag het gebouw niet als kantoor in gebruik zijn. Dit geldt alleen voor de kantoorruimtes en niet voor werkplaatsen e.d. Ook voor monumentale panden geldt dit niet. Wel geldt de eis voor kantoorruimtes in een werkplaats als het kantoor groter is dan 100 m².

In de Visie Energietransitie 2016-2020 benoemde de gemeente Assen deze doelen voor de energietransitie:

- 2020: 14% van alle energie in Assen wordt duurzaam opgewekt en er wordt 10% energie bespaard
- 2030: De gemeentelijke organisatie is CO₂-neutraal
- 2040: De gebouwde omgeving van Assen is CO₂-neutraal

- 2050: Gehele gemeente klimaatneutraal

CO₂-uitstoot

Grote bedrijven in Nederland betalen (vaak) voor hun CO₂-uitstoot en is er een maximale uitstoot vastgesteld voor deze bedrijven. De kans is groot dat deze verplichting in de (nabije) toekomst ook gaat gelden voor kleine bedrijven. De kostprijs om een ton CO₂ uit te stoten is nu bijna 30 euro, maar het lijkt erop dat deze prijs gaat verdubbelen de komende jaren. Als ondernemer is het verstandig om rekening te gaan houden met deze ontwikkelingen. In de Visie Energietransitie is te zien dat de gemeente Assen zich als doel heeft gesteld dat in 2040 de gebouwde omgeving van Assen CO₂-neutraal is. Dit vergroot de kans dat de ondernemers van Assen hier ook mee te maken gaan krijgen.

CO₂-uitstoot en daarmee de CO₂-voetafdruk is onder te verdelen in drie onderdelen. Scope één gaat over de directe CO₂-uitstoot die veroorzaakt wordt door eigen bronnen binnen de organisatie (verwarmingsinstallaties, eigen (vracht)auto's, etc.). Scope twee omvat de indirecte uitstoot van CO₂ door opwekking van verbruikte energie die niet intern is opgewekt, bijvoorbeeld door een elektriciteitscentrale. Scope drie betreft de indirecte CO₂-uitstoot veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van een andere organisatie. Dit kan voortkomen uit productie of winning van ingekochte grondstoffen en uitbestede werkzaamheden, zoals goederenvervoer. Hierop heeft het bedrijf/ondernemer geen directe invloed. Door vroegtijdig bewust te zijn van de eigen CO₂-uitstoot is het mogelijk om te anticiperen en voor te bereiden op een toekomstige CO₂-prijs.

De CO₂-prestatieladder is het duurzaamheidsinstrument van Nederland dat gebruikt wordt om bedrijven (en overheden) te helpen bij de reductie van CO₂ en kosten. Naast kostenbesparing heeft de CO₂-prestatieladder ook een voordelig effect op het imago van een bedrijf en draagt bij aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Er zijn CO₂-prestatieladder certificeringen die laten zien op welk niveau het bedrijf opereert.

Thema: Energie (2/2)

Belang kring Stadsbedrijvenpark

In de vragenlijst noemen veel leden van Stadsbedrijvenpark energie als belangrijk thema. In de interviews werd dit onderstreept en in de werksessie bleek ook dat dit een goed beeld is. De leden van Stadsbedrijvenpark zien vooral kansen in het realiseren van Zon-op-dak, mogelijk als (extra) verdienmodel. Binnen de kring zijn er werkplaatsen met een groot dak en in verhouding een laag energieverbruik. Een gedeelte van de stroom kan dus geleverd worden aan anderen.

Voor Stadsbedrijvenpark geldt dat veel ondernemers pandeigenaar zijn en dus zelf verantwoordelijk voor de benodigde investeringen om te voldoen aan de energielabel verplichting. Ondernemend Assen kan bijdragen door te adviseren, vragen te bundelen en kennis te ontsluiten die er binnen de vereniging is.

Aanvullende plannen

Naast Zon-op-dak voor elektriciteit zijn er ook kansen voor collectieve warmte. Omdat Stadsbedrijvenpark aan woonwijken grenst, is hier mogelijk een koppeling mee te maken. Collectieve warmte is een goede toepassing als er veel gebruikers zijn. Daarom is het voor de haalbaarheid fijn als er verschillende soorten gebruikers (bedrijven en woningen) bij elkaar in de buurt zijn.

Rondom de energietransitie zijn er ook wat knelpunten waar men tegenaan loopt. Eén van de eerste stappen is een plan maken om de knelpunten op te lossen. Bij Zon-op-dak is één van de uitdagingen dat er op Stadsbedrijvenpark nog asbestdaken aanwezig zijn. Dit knelpunt is ook een koppelkans om het dak te vervangen en tegelijk te zorgen voor een dak met zonnepanelen. Het nadeel is dat de totale investering voor de ondernemers groter wordt door deze combinatie.

Een ander knelpunt zit in het elektriciteitsnet. Momenteel kunnen zonneparken de stroom niet kwijt op het net omdat er gebrek is aan capaciteit op het net. Er is behoefte om meer helderheid te hebben van Enexis wanneer verzwaaring van het net gereed is. Aan de andere kant geldt dat als er meerdere concrete plannen zijn, vanuit het collectief ook kan worden aangedrongen op een snellere realisatie.

Het moet in de praktijk gaan gebeuren. De gemeente Assen en de provincie Drenthe zijn op dit moment bezig met het opstellen van plannen voor de organisatie van de energietransitie in de regio. Ook zijn er veel onderzoeken geweest naar subsidiemogelijkheden. De respons vanuit de leden van het Stadsbedrijvenpark laat zien dat er een ambitie is om de energietransitie vanuit de theorie naar de praktijk te brengen. Praktisch, haalbaar en betaalbaar.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

- Laten zien wat er op dit moment gebeurt rondom Energie bij andere ondernemers zodat we van elkaar leren
- Actief ophalen van helderheid over de planning van Enexis
- Inventariseren wie er Zon-op-dak wil en uitwerken wat technisch kan/past
- Gezamenlijk uitvragen/inkopen van PV-panelen waarbij vlotte realisatie een speerpunt is
- We laten ons goed voorlichten over slimme investeringsvormen
- Stimuleren en informeren van ondernemers mbt isoleren van panden om energielabel C te behalen voor einde 2022.

Aanpak CO₂

Voor de korte termijn is vooral scope één van belang, de directe CO₂-uitstoot van het eigen bedrijf. De eerste stap is bewustwording creëren en informeren. Als deze stap gemaakt is, kan verder gekeken worden naar de uitstoot van het bedrijf en kan gewerkt worden aan een CO₂-prestatieladder certificering.

Plannen voor de aanpak van CO₂-uitstoot:

- Informeren en inspireren
 - Onderzoek om de CO₂-uitstoot weer te geven per bedrijf
 - Verminderen van CO₂-uitstoot (o.a. door isolatie)
 - Werken aan een CO₂-prestatieladder certificering
-
- Een mogelijke aanpak om aan de slag te gaan met het thema energie is opgenomen als [bijlage 1](#).

Thema: Ruimtelijke kwaliteit (maximaal)

De ruimtelijke kwaliteit van een gebied is goed als de belevingswaarde, de gebruikswaarde en de toekomstwaarde in balans zijn. Een herkenbaar landschap, bruikbaarheid van het gebied en mogelijkheden om in te spelen op toekomstige veranderingen spelen daarbij een rol. (Zichtbare) cultuurhistorie voegt extra ruimtelijke kwaliteit toe.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit is van belang voor veel provincies en gemeenten in Nederland. De provincie Drenthe heeft een regeling opgesteld waarin een provinciale bijdrage kan worden aangevraagd voor projecten die de ruimtelijke kwaliteit verhogen. Hierbij gaat het onder anderen om het herinrichten van de openbare ruimte.

In de Omgevingsvisie van de provincie Drenthe worden de volgende doelen gesteld:

- het versterken van de ruimtelijke kwaliteit (hoe takt de stad of het dorp aan op het buitengebied)
- het stimuleren van de mogelijkheden van recreatieve uitloop en medegebruik, in aansluiting op de routestructuren in de omgeving
- het realiseren van een natuurlijke verbinding tussen stad en omgeving

Bron: Omgevingsvisie 2018, provincie Drenthe

In de Omgevingsvisie (2021) van de gemeente Assen: De stad krijgt een groene uitstraling, wat de stad aantrekkelijker maakt voor Assenaren, bezoekers en voor bedrijven die een vestigingsplek zoeken.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

Heel Ondernemend Assen ziet Ruimtelijke kwaliteit als een belangrijk thema. Voor de ondernemers op Stadsbedrijvenpark geldt dat zij zich vooral richten op de korte termijn, het terrein moet netjes en schoon zijn, parkeren in de vakken en voor het groen geldt een fatsoenlijk maaibeeld. Begrijpelijk, want voor een deel van de ondernemers geldt dat zij ook wonen op het terrein.

Maar het thema gaat verder dan de korte termijn, er zijn ook acties en projecten die meer op de lange termijn spelen. Hoe zorgen we voor een mooier en prettiger terrein? Veel medewerkers lopen in hun pauze een rondje en de bewoners van het terrein moeten ook veilig een ommetje kunnen maken. Het realiseren van veilige voetpaden en eventueel kleine verblijfsruimten (met buitensport voorzieningen) kunnen bijdragen aan een fijnere en mooiere omgeving.

De wens om te verbeteren heeft veel raakvlakken met de strategie die ook bij het thema Water & klimaatadaptatie is beschreven. De ondernemers op Stadsbedrijvenpark hebben liever zelf de regie over het dagelijks onderhoud. Op die manier neemt de kwaliteit van het onderhoud toe, is de verwachting. Daarnaast kunnen ook op de lange termijn veranderingen en verbeteringen worden doorgevoerd die passen bij het karakter van Stadsbedrijvenpark.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

- Navragen bij de gemeente of de budgetten voor (her)inrichting beschikbaar kunnen komen voor de ondernemers
- Met elkaar een duidelijk en uitvoerbaar plan maken voor de openbare ruimte met behulp van (financiële) ondersteuning vanuit de gemeente.
- Realiseren van dit plan, met middelen vanuit de gemeente

Thema: Welzijn/leefomgeving (maximaal)

Een duurzame leefomgeving draagt bij aan het welzijn en de gezondheid van mensen. Zo beschermt een duurzame leefomgeving mensen tegen ziekte, calamiteiten en ongevallen. Daarnaast bevordert een duurzame leefomgeving gezond gedrag, zoals bewegen en spelen, een gezonde leefstijl, sociale contacten en sociale veiligheid.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Welzijn en gezondheid zijn natuurlijk altijd aandachtspunten om rekening mee te houden. Een belangrijk aspect voor een goede gezondheid is de aanwezigheid van een gezonde leefomgeving. Vanuit het beleid wordt nauwlettend gekeken naar aspecten, zoals omgevingsveiligheid, geur, trilling, geluid, goede riolering en waterkwaliteit en -kwantiteit.

Om de gezondheid te bevorderen, wil de gemeente Assen inzetten op verschillende zaken. Een onderdeel hiervan is de CO₂-uitstoot in de komende jaren verminderen door schoon vervoer te faciliteren. Daarnaast wil de gemeente meer groen in de stad creëren. Groen in de stad is belangrijk voor onder andere de gezondheid, welbevinden en beweging. Ook voor ondernemers is meer groen gunstig. Vaak willen werknemers een luchtje scheppen. Een rondje wandelen in de natuur werkt dan vele malen rustgevender dan in een volledige grijze omgeving, zoals bij veel bedrijventerreinen nu het geval is. Wandelen in het groen heeft ook een positief effect op het geluk van werknemers en het aantal burn-outs.

Een veilige (leef)omgeving is ook voor een bedrijventerrein belangrijk. Rekening houden met de sociale veiligheid verkleint de kans op inbraak of vandalisme.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

Twee derde van de deelnemende leden geeft aan dat Welzijn/leefomgeving een belangrijk thema is voor Stadsbedrijvenpark. In de interviews noemen de leden vooral het veiligheidsaspect als een belangrijk aandachtspunt bij dit thema. Door de ligging van het stadsbedrijvenpark in de stad is het een locatie waar 's avonds

ook door anderen gebruik van wordt gemaakt. Zo is genoemd dat een grasveld ook als crossterrein wordt gebruikt.

Doordat het park vanaf alle kanten toegankelijk is, is toezicht lastig. Eén van de geopperde plannen is om voor de veiligheid van de ondernemers het camerasysteem uit te breiden en buiten reguliere openingstijden een beperkt aantal toegangsmogelijkheden open te houden. Door daarnaast bij elke ingang een camera te plaatsen kan, indien nodig, worden geregistreerd wie er op het terrein komen en of zij het terrein weer verlaten.

Ondernemend Assen moet hierin samen met de gemeente Assen optrekken. Veiligheid is in de basis de taak van de gemeente en de gedachte is uitgesproken om het terrein deels te kunnen afsluiten. Daarnaast kan de gemeente mogelijk ook een alternatieve plek bieden voor de jongeren die nu naar het Stadsbedrijvenpark gaan. Op die manier wordt het Stadsbedrijvenpark als hangplek dubbel ontmoedigd, waardoor de locatie ook aantrekkelijker wordt voor ondernemers.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

- Met elkaar een inventarisatie uitvoeren op het onderwerp veiligheid, welke zaken spelen er en hoe kunnen we veiligheid vergroten?
- Een concrete en duidelijke visie opstellen hoe veiligheid te verbeteren obv de inventarisatie
- Plan maken om de veiligheid te verbeteren (afsluiten van terrein, cameratoezicht)
- In overleg met de gemeente hoe zij hierin een rol kunnen nemen en welke middelen zij beschikbaar hebben voor verbeteren van de veiligheid
- Bij de gemeente aandringen op zoeken naar en realiseren van een alternatieve locatie waar hangjongeren geen overlast veroorzaken

Thema: Materialen (bovengemiddeld)

De circulaire economie (CE) is een economisch systeem waarin het minimaliseren van materiaalgebruik, hergebruik van materialen die elders vrijkomen, en het toepassen van materialen die hernieuwbaar of niet schaars zijn centraal staat. Hierdoor blijven eindige grondstofvoorraden (langer) beschikbaar en worden afval en schadelijke emissies naar bodem, water en lucht zoveel mogelijk voorkomen.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland heeft grote ambities op dit thema: In 2030 moet Nederland al 50% minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel) en in 2050 draait onze economie volledig circulair. Dit is hard nodig om de doelen van het Klimaatakkoord te halen. Dit betekent ook dat bedrijven in 2030 ook minimaal 50% minder mineralen, fossiele grondstoffen en metalen moeten gebruiken.

Omdat de circulaire economie gaat om het veranderen van het huidige economisch systeem is het beleid vaak specifiek gericht op materialen, producten of sectoren. Beleid verplicht alle bedrijven om te scheiden en bedrijfsafval in te zamelen, zodat het gerecycled kan worden. Het doel was dat in 2020 75% van het bedrijfsafval gescheiden is.

Recycling is een onderdeel van de circulaire economie, maar circulaire economie gaat nog een stap verder. Bij recycling gaat het om het verwerken van een product zodat er iets nieuws van gemaakt kan worden. Echter, gaat de kwaliteit van materialen tijdens het recyclingproces achteruit, dan leidt het recyclingproces ook tot milieu impact, en kunnen de meeste materialen daardoor niet oneindig vaak gerecycled worden. In de circulaire economie wordt de waarde behouden en gaat het vooral om hergebruik van complete objecten of onderdelen.

In de toekomst zal het beleid zich richten op hoe bedrijven inkopen en produceren, hoe ze producten op de markt brengen, en hoe verantwoordelijkheid voor het product na verkoop moet veranderen. Dit kan bijvoorbeeld door producentenverantwoordelijkheid die nu al geldt voor vijf producten. Hierbij worden producenten verantwoordelijk gesteld voor het verbeteren van het

afvalbeheer van producten en de kosten hiervan. Dat betekent dat de producent verantwoordelijk blijft voor het verkochte product en de wijze van verwerking. De verwachting is dat er in de komende jaren nog meer producten bijkomen.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

In de vragenlijst noemt een deel van de leden van Stadsbedrijvenpark Materialen een belangrijk thema. In de interviews is het beeld wisselend, maar ook tijdens de werksessie blijkt dat het nodig is om grip te krijgen op de omvang van de gevolgen van de circulaire economie. Dit is een ontwikkeling die veel van de ondernemers op Stadsbedrijvenpark aangaat. De verkoper en/of producent van goederen heeft, en krijgt steeds meer, een sleutelrol in de circulaire economie.

Het beeld bij verschillende ondernemers is nu dat er al veel wordt gedaan in de circulaire economie. Papier en glas worden apart ingezameld. Het is al verplicht om alles zoveel mogelijk te scheiden. Maar er zijn ook bedrijven die dit (vermoedelijk) niet zo goed doen. Uiteraard moeten alle bedrijven hieraan bijdragen. Circulair gaat verder dan recyclen en 'Afval bestaat niet'. Voorlichting en informatie delen is dan ook een belangrijk aspect. Welke impact heeft dit op de lange termijn? De impact op productiebedrijven moet concreet in beeld worden gebracht. We weten nu nog niet precies hoe het de bedrijfsvoeringen kan raken, maar we weten wel dat deze ontwikkeling gaat vragen om onze bedrijfsprocessen daarop aan te passen.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

- Grip op en context geven aan 'circulaire economie', voorlichting geven, kennis delen en in kaart brengen wat de circulaire economie gaat vragen.
 - Wat zijn concreet de zaken die fundamenteel anders zullen gaan?
 - Zijn er al bedrijven die volledig werken met biobased of secundaire grondstoffen?
 - Zijn er al bedrijven die 100% van wat zij leveren ook weer terughalen en hergebruiken?
 - Welke invloed heeft het op mijn bedrijf als klanten alleen 'gebruiker' worden en geen 'eigenaar' zijn?

Thema: Water & klimaatadaptatie (bovengemiddeld)

Temperatuurstijging, verandering van neerslagpatronen en zeespiegelstijging zijn als trends geïdentificeerd in de klimaatveranderingen. Ze kunnen de kans op overstromingen vergroten en ook leiden tot meer wateroverlast, langere perioden met droogte en meer hittestress. Ook is er impact zoals verschraling van natuurgebieden door afname biodiversiteit en verdroging én afname woon- en leefkwaliteit door hittestress en wateroverlast in naastgelegen woongebieden. Klimaatadaptatie heeft in veel gevallen betrekking op groen en heeft daardoor een sterke verbinding met ruimtelijke kwaliteit.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

De klimaatdoelen zorgen ervoor dat het klimaat in 2050 nog beheersbaar is, met een stijging van maximaal 1,5 graden Celsius. Het gevolg van deze temperatuurstijging is dat er intensievere regenbuien (hoosbuien) komen en drogere zomers, met op meerdere dagen tropische temperaturen. Dit leidt tot wateroverlast of juist watertekort, hittestress en beïnvloeding van de biodiversiteit.

In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan plannen beschreven die gericht zijn op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem. Om dit voor elkaar te krijgen, is onder andere integraal waterbeheer nodig. Ook regionaal komen hoosbuien, hitte en droogte steeds vaker voor. In Assen is in een relatief korte periode het aantal tropische dagen verdubbeld (van 3-6 naar 9-12 per jaar).

De gemeente Assen heeft een Waterplan opgesteld. In dit Waterplan is de missie omtrent water opgenomen. De missie is een schoon, heel en veilig watersysteem tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Er gelden drie uitgangspunten: (1) Water schoonhouden, scheiden en zuiveren, (2) Water vasthouden, bergen en afvoeren en (3) Water zichtbaar maken.

In de Omgevingsvisie van de gemeente Assen (2021) wordt ook aangegeven dat ingezet wordt op het verduurzamen en het vergroenen van bedrijventerreinen om

hittestress te voorkomen. Dit sluit aan bij de aanvraag die IVN bij het Nationaal Groeifonds gaat doen om bedrijventerreinen te vergroenen, waardoor er geld vrijkomt om bedrijventerreinen klimaatbestendiger en aantrekkelijker te maken.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

Water & klimaatadaptatie wordt door een derde van de leden als belangrijk thema genoemd in de vragenlijst. In de interviews ontstaat een wisselend beeld omdat dit thema vooral wordt toegeschreven aan de gemeente. Wel is er bij de meeste ondernemers de wens om er een mooier, groener terrein van te maken. Zeker bij ondernemers die op de bedrijfslocatie wonen en hier ook hun klanten ontvangen.

Gemeente aan zet, Stadsbedrijvenpark in de lead

In de werksessie is een optie benoemd om dit punt meer zelf op te pakken. Dit kan door zelf de regie te pakken op beheer en onderhoud van het terrein. Het budget dat de gemeente voor onderhoud van Stadsbedrijvenpark heeft, kan dan beschikbaar komen voor de ondernemers. En kunnen, eventueel met een bijdrage van Ondernemend Assen, veranderingen in beheer en onderhoud worden doorgevoerd met betrekking tot maaibeeld, meerjarig onderhoud en (her)inrichting. Deze plannen hebben veel raakvlakken met wat genoemd is bij 'leefomgeving' en 'ruimtelijke kwaliteit'.

Er zijn bij de gemeente meerdere haakjes om dit gesprek aan te gaan. Gemeente moet ook investeren in groen, minder verharding, inheemse planten, biodiversiteit, waterhuishouding, klimaatadaptatie. Dat zijn allemaal mogelijkheden om middelen vanuit de gemeente beschikbaar te krijgen voor een goed plan dat bijdraagt aan deze doelen.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

- Welke kansen biedt klimaatbestendig inrichten (ook in combinatie met ruimtelijke kwaliteit) → Inspiratie op nodig
- Plan maken hoe we Stadsbedrijvenpark klimaatbestendig willen inrichten
- Afstemmen met gemeente over plan, middelen en verantwoordelijkheden

Thema: Ruimtegebruik (Bovengemiddeld)

Het thema Ruimtegebruik heeft betrekking op de beslaglegging op onbebouwde ruimte. Ruimte is schaars in Nederland, waardoor het belangrijk is dat we de beschikbare ruimte zo efficiënt en multifunctioneel mogelijk inrichten. Uitbreiding van bebouwd gebied moet dan ook alleen worden toegelaten als dat vanwege maatschappelijke en/of economische belangen noodzakelijk is.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland is een dichtbevolkt en dichtbebouwd land. Op een relatief klein oppervlak biedt het ruimte aan tal van concurrerende functies, zoals wonen, werken, mobiliteit, recreatie en natuur. Het beperken van de uitbreiding van bebouwde ruimte en het meervoudig gebruik maken van de ruimte verlicht de druk op het landschap. Deze beweging is al op gang en de termen functiemenging en multifunctioneel ruimtegebruik komen veel voor.

In vrijwel elke ontwikkeling wordt er gekeken naar een manier om een locatie op meerdere wijzen te gebruiken. Er zijn veel verschillende manieren om ruimtes efficiënter te gebruiken of nuttiger te gebruiken. In een stedelijke omgeving kan bijvoorbeeld natuur toegevoegd worden die zowel een functie voor biodiversiteit als voor ruimtelijke kwaliteit en klimaatadaptatie heeft. Ook voor ondernemers liggen kansen door daken een extra functie te geven (zonnepanelen of groene daken) of de inpannige ruimte nuttiger te gebruiken.

Daarnaast moeten we behoedzaam omgaan met de nog kostbare beschikbare ruimte. In de Omgevingsvisie van de gemeente Assen is aangegeven dat er geen nieuwe locaties ontwikkeld gaan worden voor bedrijven, maar dat de geplande bedrijventerreinen afgerond worden en dat het huidige aanbod van bedrijventerreinen en kantoorlocaties aangepast wordt aan de toekomstige behoefte van de markt.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

In de vragenlijst geeft een derde van de leden aan dat ruimtegebruik belangrijk is. Het thema komt in de werksessie naar voren als thema met bovengemiddelde ambitie. Dit heeft vooral te maken met het ontstaan van Stadsbedrijvenpark. In die tijd lag het park buiten Assen, maar ondertussen is Assen om het Stadsbedrijvenpark heen gegroeid, waardoor uitbreiding niet meer mogelijk is. Omdat de ruimte schaars is, is het belangrijk om het gebruik goed in te vullen. Momenteel laat dat te wensen over en is lokaal sprake van verrommeling en achterstallig onderhoud aan panden, terreinen en de openbare ruimte.

Vanuit ruimtegebruik is ook de link gelegd met Zon-op-dak, een mooie dubbelbestemming van een locatie en gebruik van ongebruikt oppervlak. Op die manier kan de directe omgeving van de bedrijven benut worden voor veiligere paden voor voetgangers en meer groen.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

- Onderzoeken welke ruimte nog ongebruikt is en daar een nuttige bestemming aan geven
- Inventariseren welke daken geschikt zijn voor groen/zonnepanelen of andere bestemmingen
- Realiseren van optimaal ruimtegebruik in het Stadsbedrijvenpark, meer functies op/aan de bebouwing waardoor er meer ruimte overblijft voor bijvoorbeeld groen.

Thema: Sociale relevantie (bovengemiddeld)

Sociale relevantie kan breed worden opgevat. Het actief inzetten van lokale expertise helpt om lokale behoeftes te identificeren. Het inzetten van werknemers met een vergrote afstand tot de arbeidsmarkt draagt bij aan social return. Het gaat om het rekening houden met de belanghebbenden, zodat bewustwording, sociaal draagvlak en betrokkenheid ontstaat.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Omtrent sociale relevantie is een hele ontwikkeling gaande in de vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker en er is steeds meer aandacht voor. Hierbij gaat het om het rekening houden met de effecten van bedrijfsvoering op mens, milieu en maatschappij. De overheid heeft MVO Nederland opgericht om maatschappelijk verantwoord ondernemen verder te brengen.

De gemeente Assen biedt de mogelijkheid om middels 'Social Partnerships' mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te koppelen aan passende bedrijven.

De Omgevingswet zal zeer waarschijnlijk volgend jaar (2022) zijn intrede doen. De Omgevingswet moet ervoor zorgen dat ondernemen voorspelbaarder is, en procedures sneller en goedkoper maken. Ondernemers kunnen makkelijker vergunningen aanvragen, meldingen doen en zien wat de bouwmogelijkheden op eigen terrein zijn. Daarnaast zal participatie een prominenter rol krijgen, waardoor ondernemers meer de mogelijkheid krijgen om te participeren en invloed uit te oefenen op plannen van de overheid.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

In de vragenlijst wordt het thema Sociale relevantie als redelijk belangrijk gezien. Voor dit thema wordt in eerste instantie vooral gedacht aan het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Tijdens de werksessie komt ook een idee naar voren om meer samen te werken in het onderling uitwisselen of uitlenen van personeel. Dit gaat dan bijvoorbeeld over schoonmaak of beveiliging. Door dit collectief te regelen, is het voor een bedrijf interessanter en is het voor de ondernemers uiteindelijk goedkoper.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

Er is behoefte om het thema Sociale relevantie een goede invulling te geven. Dat resulteert in de actie:

- Experimenteren met het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en de ervaringen met elkaar delen
- Onderzoeken/ervaren of gezamenlijk personeel inhuren (bijv. schoonmaak) een werkbaar scenario is.

Thema: Bereikbaarheid (bovengemiddeld)

Voor een duurzame economische ontwikkeling is goede bereikbaarheid een voorwaarde. Dit maakt het mogelijk vraag en aanbod van arbeid, kennis en producten bij elkaar te brengen. Hierbij gaat het niet alleen om fysieke bereikbaarheid, dus mobiliteit, maar ook om digitale bereikbaarheid, waaronder sneller internet. Door kansen voor bereikbaarheid te benutten komen economie, leefmilieu en klimaat meer in evenwicht.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

De gemeenteraad van gemeente Assen heeft in 2017 een visie Mobiliteit vastgesteld om relevante trends en ontwikkelingen beleidsmatig in beeld te brengen. De visie beschrijft een aantal doelen, die integraal geformuleerd zijn:

- Assen is een goed bereikbare stad en blijft dit ook. Onze voorzieningen houden we bereikbaar, ook voor de regio. (We zorgen voor goede doorstroming van verkeer. Deze goede bereikbaarheid draagt een belangrijk economisch doel.)
- Assen is een veilige stad. (We pakken onveilige punten aan en geven voorlichting over verkeersveiligheid. Hierdoor willen we verkeersslachtoffers voorkomen.)
- Assen is een fitte en actieve stad met gezonde inwoners. (We stimuleren vervoersmiddelen die leiden tot beweging.)
- Assen is een duurzame stad. (Verkeer en vervoer is debet aan 30-40% van de uitstoot van schadelijke stoffen, zoals fijnstof en stikstofoxide. Door het stimuleren en faciliteren van schone vervoersmiddelen dragen we bij aan het verminderen van die uitstoot.)

Door het [Uitvoeringsprogramma mobiliteit 2018-2022](#) wordt invulling gegeven aan deze doelen.

Daarnaast heeft de gemeente Assen het doel gesteld om de luchtkwaliteit te verbeteren door de CO₂-uitstoot te verminderen. Voor de binnenstad zal de gemeente Assen actief aan de slag gaan met een zero-emissie zone. Deze ontwikkelingen zullen leiden tot een verschuiving in brandstof die ook van invloed kan zijn op ondernemers en/of (keuze in) leveranciers.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

In de vragenlijst heeft de helft van de leden aangegeven dat dit een belangrijk thema is. Bereikbaarheid blijkt ook in de interviews een belangrijk thema. Doordat de bereikbaarheid goed is, is de ambitie in de werksessie bijgesteld van maximaal naar bovengemiddeld. Het is vooral zaak om de fysieke bereikbaarheid te behouden.

Verbeteringen in de bereikbaarheid zijn nog te behalen door voor meer vervoersmiddelen goed bereikbaar te zijn. Nu is het terrein ingericht voor wegverkeer, maar ook fiets- en voetverkeer mag een grote plaats innemen. Dit sluit ook aan bij een fijne omgeving om de wonen en te werken.

Daarnaast is ook voor Stadsbedrijvenpark de digitale bereikbaarheid wel een zorgpunt. Inmiddels zijn er in Assen veel aanbieders van glasvezel. Bij voldoende vraag worden projecten gerealiseerd. De rol van Ondernemend Assen zou kunnen zijn de aanbieders en ondernemers met elkaar in contact te brengen.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

Voor Stadsbedrijvenpark is een aantal ideeën naar voren gekomen tijdens het ophalen van informatie en in de werksessie. De volgende acties zijn benoemd:

- Kennisdeling over ontwikkelingen en wet- en regelgeving die betrekking hebben op de huidige bereikbaarheid
- Behouden wat goed is in de bereikbaarheid en naar de toekomst toe zorgen voor behoud van een bereikbaar Stadsbedrijvenpark
- Verbeteringen in de bereikbaarheid met verschillende vervoersmethoden, zoals fiets- en voetverkeer
- Vraag en aanbod van glasvezel bij elkaar brengen om de digitale bereikbaarheid te verbeteren

Thema: Bodem (minimaal)

Het bodem- en grondwatersysteem is de basis van een gezonde (leef)omgeving. Dit systeem is kwetsbaar voor vervuiling, omdat het watersysteem zich niet aan grenzen houdt. Daarom moeten we vervuiling zoveel mogelijk voorkomen, zodat we niet te maken krijgen met de vervuiling van de burens of andersom. In de toekomst zal de bodem ook steeds beter beschermd worden door regelgeving, omdat het belangrijk is voor gewasbestrijding, fossiele brandstoffen, chemische stoffen en afvalbeheer.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Vervuiling blijft een actueel thema. Recentelijk zijn er bijvoorbeeld nieuwe verontreinigende stoffen (PFAS) geïdentificeerd die invloed hebben op de bodem, grondprijs en gezondheid. Momenteel zijn er geen zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in opkomst die mogelijk de huidige regels veranderen. Echter, deze ontwikkelingen en bevindingen zullen in de toekomst plaatsvinden voor bijvoorbeeld microplastics. Het is dan ook wenselijk om hierop vroegtijdig in te spelen wanneer dit mogelijk is.

Met oog op de nieuwe Omgevingswet zullen de volgende punten leidend zijn:

- het beschermen van de bodem tegen nieuwe verontreinigingen en aantastingen
- het evenwichtig toedelen van functies aan locaties
- het duurzaam en doelmatig beheren van de resterende historische verontreinigingen

Het gehanteerde uitgangspunt is de zogeheten 'toeval vondst'. Als het redelijke vermoeden bestaat dat een verontreiniging wordt aangetroffen, zullen passende maatregelen getroffen moeten worden. In elk geval blijft de bodemkwaliteit de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Voor grondafvoer en grondroering zal nieuw beleid opgesteld worden dat in lijn is met de Omgevingswet. Grondverzet beperken door grond te hergebruiken op eigen terrein is dan ook het meest wenselijk.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

Het thema Bodem staat merkbaar ver af van de ondernemers van het Stadsbedrijvenpark. Opmerkelijk omdat er vanaf de oorsprong veel productiebedrijven gevestigd zijn. Omdat er vroeger anders werd omgegaan met vervuilende producten bestaat de kans dat er op veel percelen vervuilde grond aanwezig is. Zolang die niet wordt aangeraakt, hoeft dat geen probleem te zijn. Maar wanneer uitbreiding van bestaande bouw wordt gerealiseerd, kan het een probleem zijn.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

Er zijn geen concrete acties geformuleerd op dit thema. Het algemene beeld is dat het schoon houden van de bodem (in de openbare ruimte) een taak is van de gemeente. De noodzaak om te verbeteren ontbreekt, de ambitie is om de schone bodem te behouden.

Een aandachtspunt is de vervuiling uit het verleden. Wanneer dat op eigen terrein wordt aangetroffen, is de ondernemer verantwoordelijk en dat kan aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Dit is vooral relevant voor bedrijven die willen aan- of nieuwbouwen.

Thema: Ecologie (minimaal)

Goed functionerende ecosystemen en gevarieerde leefgebieden zijn onderdeel van een duurzame leefomgeving. Door allerlei menselijke activiteiten staat de natuur in Nederland en wereldwijd sterk onder druk. Daarom is het van belang de huidige ecologische waarden en natuurlijke processen te behouden en waar mogelijk te versterken. Dat is een voorwaarde voor een gezonde biodiversiteit. Ook een goede kwaliteit van water, bodem en lucht draagt bij aan de biodiversiteit.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Door klimaatverandering is de biodiversiteit in een snel tempo aan het dalen, waardoor wij moeten letten op de natuur en waar mogelijk de natuur de ruimte geven. Ook vanuit de overheid is er steeds meer oog voor ecologie in projecten en ontwikkelingen. Bedrijventerrein vormen vaak obstakels tussen vergroenende steden en het buitengebied. Tien procent van de Nederlandse beschermde soorten zijn afhankelijk van het stedelijk gebied, waardoor hier een belangrijke slag geslagen kan worden

Een doel van de overheid is om meer natuur in stedelijke gebieden te integreren. Bij nieuwe bouw- en ontwikkelopgaven is natuur betrekken de norm en wordt gesteld dat er in het stedelijk gebied in 2050 voldoende ruimte voor natuur en groen is om bijvoorbeeld insecten genoeg overlevingskansen te geven. Meer groen in de straat gaat ook de effecten van klimaatverandering tegen, zoals hittestress en wateroverlast.

Er zijn verschillende manieren om bij te dragen aan de biodiversiteit in stedelijk gebied. De gemeente Assen subsidieert het aanleggen van groene daken om het integreren van natuur te stimuleren (20 euro per m²). Daarnaast kan de biodiversiteit gestimuleerd worden met speciale dakpannen waarin vogels kunnen nestelen, het plaatsen van nestkasten voor vleermuizen of insectenhotels of het

aanplanten van struiken die insecten, vlinders en vogels aantrekken. Specifiek voor bedrijventerreinen gaat IVN een aanvraag doen bij het Nationaal Groeifonds om vergroening te stimuleren en hiermee bedrijventerreinen klimaatbestendig en biodivers(er) te maken.

Voor meer mogelijkheden om ecologie te implementeren, zie [hier](#).

Belang kring Stadsbedrijvenpark

Ecologie wordt in de vragenlijst geen hoge prioriteit gegeven. In de interviews en in de werksessie bleef dit thema wat op de achtergrond. De ambitie is minimaal, dat betekent in dit geval geen expliciete doelen op dit thema. Men ziet het als waardevol dat een groenere omgeving de ecologie/biodiversiteit stimuleert, maar Stadsbedrijvenpark wordt geen ecologische hotspot.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

Er zijn geen concrete stappen geformuleerd specifiek op dit thema. Ecologie lift mee op aanverwante thema's waarin groen en leefbaarheid centraal staan.

Thema: Economische zekerheid (minimaal)

Economische zekerheid gaat mede om toekomstbestendige bedrijfsvoering, waarbij wendbaarheid, innovatie- en daadkracht kerncompetenties zijn. Als we rekening houden met de trends en ontwikkelingen zal een bedrijf er in 2040 anders uit zien dan in 2021. Ondernemers kunnen elkaar helpen en ondersteunen in deze ontwikkelingen.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Bij een onderneming komt meer kijken dan het leveren van een dienst of product. Boekhouding, financiën, marketing & communicatie vormen een wezenlijk onderdeel van een gezonde onderneming. Om een onderneming gezond te houden, is het belangrijk om te weten wat er speelt en gaat spelen.

Economische zekerheid is belangrijk voor (startende) ondernemers. In een tijd met snel opvolgende trends en ontwikkelingen is het lastig om het overzicht te houden. Door het delen van informatie kunnen de ondernemers anticiperen op mogelijke ontwikkelingen.

Ook op het raakvlak met andere projecten in dit Masterplan is die informatievoorziening cruciaal. Ondernemend Assen kan de verbinding leggen tussen de ondernemers en de relevante informatie. De projecten zullen deels ook om (extra) investeringen vragen. Daarom is het goed om te wijzen op de beschikbaarheid van subsidieregelingen vanuit lokale, landelijke en Europese overheden voor duurzame ontwikkeling.

Ook de instroom van nieuwe medewerkers en kennis bepalen de toekomstbestendigheid. Daarom is Ondernemend Assen al actief betrokken bij de TechHub, een initiatief om onderwijs en ondernemers bij elkaar te brengen. Via de TechHub zijn technische studenten beschikbaar om ondernemers te helpen met hun innovatievraagstukken. Daar ligt een enorme kans om Economische zekerheid te realiseren.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

Economische zekerheid is voor elk bedrijf van belang. Lastig is hier generiek iets in te bieden omdat het zich 'achter de voordeur' afspeelt. We hebben gemerkt dat wat vandaag economisch zeker lijkt, morgen economisch erg onzeker kan worden. Een rol voor OA is om de kennis en kunde die binnen de vereniging beschikbaar is in kaart te brengen. Daardoor kunnen we in onzekere economische tijden gebruik maken van de kennis die binnen de vereniging aanwezig is.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

Als er goede, praktische en eenvoudig te implementeren methodes zijn om als bedrijf te ontwikkelen en aan te passen richting de toekomst, dan zijn de ondernemers van Stadsbedrijvenpark wel geïnteresseerd. Als die kennis en kunde binnen de vereniging aanwezig is, kan het heel nuttig en goed zijn om dat actief te delen.

Thema: Vestigingsklimaat (minimaal)

Vestigingsklimaat heeft betrekking op enerzijds de bedrijvigheid in een gebied en anderzijds op de economische vitaliteit van de bevolking. Beide dragen bij aan een duurzame (lokale) economie. Het vestigingsklimaat voor bedrijven is gebaat bij het innovatie en –aanpassingsvermogen van de lokale economie. Infrastructurele projecten kunnen het vestigingsklimaat verbeteren, bijvoorbeeld door de bereikbaarheid van bedrijventerreinen te vergroten door de aanleg van nieuwe infrastructuur. Het vestigingsklimaat voor de bevolking wordt verbeterd door de werkgelegenheid op lange termijn, die past bij de ontwikkeling en vaardigheden van de regionale beroepsbevolking.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Gemeente Assen heeft recentelijk (2021) een Omgevingsvisie opgesteld die beschrijft hoe Assen er in 2030 uit moet komen te zien en daarmee de focus aan te brengen op de ontwikkelingen. Hier staat het versterken van de aantrekkingskracht van Assen centraal, zowel sociaal als economisch. Het versterken van de lokale economie (creëren van werkgelegenheid) is één van de belangrijke speerpunten in het bestuursakkoord. Daarbij gaat het onder andere om het bieden van aantrekkelijke bedrijventerreinen. De gemeente wil het vestigingsklimaat versterken door huidige bedrijventerreinen een 'eigen profiel' te geven. Deze sociaal economische verbetering heeft in grote mate samenhang met de meeste andere thema's uit dit Masterplan. Door een goede (digitale) bereikbaarheid, verzorgde omgeving, innovatieve bedrijven en aantrekkelijke locatie is het vestigingsklimaat al voor een groot deel ingevuld. Hierbij geldt: behoud wat goed is, verbeter waar mogelijk en laat zien waarvoor men in Assen moet zijn.

Belang kring Stadsbedrijvenpark

Dit thema kwam voor Stadsbedrijvenpark in de vragenlijst naar voren als onbelangrijk. Aan de ene kant is dat begrijpelijk het ligt centraal in de stad en is goed bereikbaar. Aan de andere kant geldt dat er veel oude panden zijn en dat de ruimte schaars is. Maar vooral vanwege de positieve ervaring tot nu toe van de aanwezige ondernemers ontbreekt de urgentie om hier stappen in te zetten.

Plannen en acties kring Stadsbedrijvenpark

Meekijken en meedoen met plannen van andere kringen is voor dit thema voldoende. Als er door andere plannen uit dit Masterplan een bijdrage wordt geleverd aan verbetering van het vestigingsklimaat is dat ook positief. Er zijn geen specifieke doelen op dit thema genoemd door de ondernemers van Stadsbedrijvenpark.

Activiteiten en projecten SBP

Onderstaande tabel biedt een samenvatting van de mogelijke projecten en activiteiten. Deze projecten en activiteiten zijn opgehaald tijdens het participatief proces voor het opstellen van het Masterplan. De lijst vormt daarmee een prioritering op hoofdlijnen. Soms met een concrete tijdsaanduiding vanuit de wet en regelgeving. De prioritering op hoofdlijnen stelt ons in staat onze projecten af te stemmen met projecten binnen gemeente en provincie. Hierbij moet rekening worden gehouden met de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 en eventuele wijzigingen in de beleidsvisie. Soms zal dat leiden tot aanpassing van de prioritering aan de uitvoeringsagenda van gemeente of provincie. Hiervoor is het

soms nodig om aan te dringen op het versnellen van de uitvoeringsagenda en deze aan te passen aan het voor SBP gewenste tijdspad. Voor de uitvoering van de projecten zullen de plannen gedetailleerd uitgewerkt worden in het jaarplan dat Ondernemend Assen jaarlijks maakt. In die jaarplannen wordt gewoonlijk ook een doorkijk gemaakt naar de opvolgende jaren zodat duidelijk wordt welke projecten dan kunnen gaan spelen. Bij de uitvoering van de projecten is het van belang naar de mogelijkheid te kijken om samen te werken met onderwijsinstellingen.

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Samen sterker met kennis	<ul style="list-style-type: none"> Leren van andere ondernemers over energie(gebruik) door middel van bedrijfsbezoeken Informatie geven over de financiën omtrent energielevering om tot betere inkooprijzen te komen Kennis over bedrijfsvoering met elkaar delen Kennisdeling over ontwikkelingen en wet- en regelgeving die betrekking hebben op de huidige bereikbaarheid Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving met betrekking tot circulariteit, zodat ondernemers op de hoogte zijn 	Energie, Materialen, Economische zekerheid, Bereikbaarheid	Vaak beginstap voor andere projecten
Samenwerken aan energie	<ul style="list-style-type: none"> Verzwarend van het elektriciteitsnet Enexis Inventariseren wie kan/wil meewerken aan het Zon-op-dak project Isoleren van panden om energielabel C te behalen voor einde 2022 Coöperatieve aanpak waar overschot aan energie aan anderen geleverd wordt Aandacht geven aan de mogelijkheid om asbestdaken te vervangen en zonnepanelen te plaatsen Onderzoeken welke daken geschikt zijn voor zonnepanelen (doorontwikkeling Zon-op-de-Zaak) Collectieve warmte tussen SBP en woonwijken verkennen Proactief plan Warmtetransitie opstellen Ontwikkeling collectieve warmte in zicht houden 	Energie, Ruimtegebruik	Alvorens kennis delen, 1 januari 2023 minimaal energielabel C hebben, SDE ++2021 subsidie voor hernieuwbare energie tussen 21 september en 14 oktober 2021 aanvragen

Activiteiten en projecten SBP

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Schoon, heel en veilig	<ul style="list-style-type: none"> De wensen voor SBP omtrent onderhoud en (her) inrichting inventariseren en onderzoeken of de gemeente budgetten hiervoor beschikbaar wil stellen, zodat SBP zelf regie heeft over het dagelijks onderhoud wat leidt tot een mooier, groener terrein en een aantrekkelijke omgeving Maaibeleid aanpassen, zodat het terrein er het jaar rond verzorgd bij ligt Onderzoeken van de mogelijkheden mbt het uitbreiden van het camerasysteem en/of buiten reguliere openingstijden een beperkt aantal toegangsmogelijkheden open houden voor de veiligheid van de ondernemers In samenspraak met de gemeente kijken naar alternatieve locatie(s) voor hangjongeren 	Ruimtelijke kwaliteit, Water & klimaatadaptatie, Welzijn/leefomgeving	
Onder elke steen	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken welke delen verhard terrein onthard kunnen worden om vervolgens optimaal in te richten, zodat de ruimte die er is optimaal wordt benut. 	Ruimtegebruik	
Inclusief ondernemen	<ul style="list-style-type: none"> Experimenteren met inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en de ervaringen met elkaar delen 	Sociale relevantie	
(Digitaal) beter bereikbaar	<ul style="list-style-type: none"> Behouden wat er goed is in de bereikbaarheid en naar de toekomst toe zorgen voor behoud van een bereikbaar Stadsbedrijvenpark Verbeteringen in de bereikbaarheid met verschillende vervoersmethoden, zoals fiets- en voetverkeer Vraag en aanbod van glasvezel bij elkaar brengen om de digitale bereikbaarheid te verbeteren 	Bereikbaarheid	

Thema: Energie

Stappenplan elektriciteit en warmte

Voor de nabije toekomst is vooral het energielabel-C van belang. Op de middellange termijn zijn er concrete wensen en mogelijkheden om collectief elektriciteit en/of warmte op te wekken. Hier moeten vraag en aanbod goed op elkaar worden afgestemd en kan (kring overstijgend) een agenderende, informerende en trekkende rol liggen voor OA.

1. Informatievoorziening energieopgave

In de eerste stap vindt kennisdeling plaats door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving met betrekking tot de energieopgave. Daarnaast bezoeken (geïnteresseerde) ondernemers bedrijven die CO₂-neutraal zijn en leren van hun ervaringen.

2. Isoleren

Voor pandeigenaren en huurders met kantoren is het noodzakelijk om te zorgen voor energielabel C voor einde 2022. Om dit te realiseren moet per pand een actieplan worden opgesteld voor het behalen van energielabel C. Naast de verplichting om te voldoen aan energielabel C liggen er kansen om het pand verder te isoleren en op die manier aardgasvrij-ready te maken. Veel bedrijven zullen vanuit de warmtetransitie in de toekomst overgaan op lage temperatuur warmte, waarbij goede isolatie gewenst is. Wanneer de benodigde isolatie in één keer te realiseren is, kan dit op een goedkopere en efficiënte manier en is het bedrijf klaar voor de toekomst. Met behulp van collectieve inkoop worden de leden ontzorgd en levert dit gunstigere inkoopprijzen.

3. Zon-op-dak project: gezamenlijke aanpak

In heel Assen zijn voldoende daken geschikt voor zonnepanelen. Door dit als kring op te pakken en te inventariseren wie gebruik wil/kan maken van het Zon-op-dak project, is het inzichtelijk over welke hoeveelheden het gaat. Het al lopende project Zon-op-de-zaak kan hieraan verbonden worden. Vraagbundeling versterkt de onderhandelingspositie met partijen in de uitvoeringsfase. Met het inzicht in gebruikers is het ook mogelijk om het overschot aan energie efficiënt te verspreiden en te herleiden wie energie levert en afneemt. Ondertussen kan een financieringsvorm worden gekozen die past bij de situatie. Hiervoor is ook behoefte aan heldere informatie.

4. Warmtetransitie - proactief plan

In deze stap kan met de gemeente gekeken worden naar de warmtetransitie en moet een visie opgesteld worden hoe hiermee om te gaan en welke stappen doorlopen moeten worden. Een onderdeel hiervan zal de verkenning van (lokale) alternatieve warmtebronnen zijn.

5. Collectieve warmte realiseren

Afhankelijk van de ontwikkeling opstellen van een plan om warmte te delen, gezamenlijk in te kopen of in afstemming met omliggende bebouwing warmtebronnen te benutten.

Verantwoording

Titel	Masterplan kring Stadsbedrijvenpark
Opdrachtgever	Ondernemend Assen
Projectleider	Henk Klaassens
Auteur(s)	Gerard Wijland
Tweede lezer	Sanne de Groot
Projectnummer	1277545
Aantal pagina's	22
Datum	16.07.2021

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com